

VERMEULEN (Julien), Jezuiet-missionaris (Berchem-Antwerpen, 15.9.1862 - Lemfu, 22.4.1944). Zoon van Pieter-Frans en van Van der Hijden, Maria.

In deze korte biografie van E.P. Julien Vermeulen eren wij de nagedachtenis van een pionier-missionaris, die als kundig bouwer van kerken en scholen, handig kartograaf, begaafd linguïst en betrouwbaar geestelijke leider, aan de ontwikkeling van de Kolonie en de opheffing van de zwarte bevolking gedurende 46 jaren onschatbare diensten heeft bewezen.

Na zijn humaniora in het Onze Lieve Vrouwekollege der Paters Jezuiten te Antwerpen, trad hij de 23^e september 1882 te Aarlen in het noviciaat van de Societeit van Jezus. Hij doorliep de gewone vormings- en studie jaren, doceerde als scholastiek in onze kolleges te Doornik, Turnhout en Aalst, werd 8 september 1896 te Leuven priester gewijd en vertrok einde mei 1898 naar Belgisch-Kongo, waar hij 14 juni 1898 voet aan wal zette. Zijn verblijf in de Kolonie zou 46 jaren duren, slechts tweemaal onderbroken (in 1910 en 1920) voor een kort rustverlof in het vaderland.

De eerste twaalf jaren zou hij echt pionierswerk te verrichten hebben in de Kwango-missie, gesticht door E.P. Emiel Van Henxthoven, S.J. in 1893. Vanuit Kimwenza, zijn eerste standplaats, bereidde hij een nieuwe stichting voor te Sanda, waar hij 3 jaar zou werken, om daarna een missiepost te gaan stichten te Mpepe, welke post hij bestuurde van 1905 tot 1910.

Een groot deel van zijn tijd moest de pionier-missionaris besteden aan het verkennen van de hem toevertrouwde strek en aan het bezoek van de mensen in hun dorpjes. Op die tochten langs de inlandse paden noteerde P. Vermeulen nauwkeurig de ligging van de dorpen en de loop van de waterstromen, en bracht alles zorgvuldig in kaart. Reeds in 1899 verscheen in de *Missions belges de la Compagnie de Jésus* (p. 476) zijn wegenkaart van Sanda-Kimwenza (1/200 000), en later (in 1922) maakte hij in

samenwerking met P. Polis S.J. een kaart van de strek rond Kimpako (1/400 000). Deze verscheen niet in druk, maar bewees goede diensten aan Pater J. De Boeck, S.J. bij de samenstelling van zijn: *Carte routière du vicariat apostolique de Kisantu* (1/200 000) Editions de l'Aucam, Louvain, 1932).

Door zijn dagelijkse omgang met de zwarte bevolking verwierf P. Vermeulen een grondige kennis van de Kikongotaal. Dit zou hem later, in de jaren 1925-33, goed te stude komen als directeur en hoofdopsteller van ons maandblad *Ntetembo Eto* (= Onze Ster). In die periode publiceerde hij ook een vijftal boekjes met geestelijke lektuur voor onze kristenen.

Op zijn tochten door de binnenlanden had hij ook een open oog voor de Kongolese flora, en hij verzamelde een groot aantal plantensoorten voor het herbarium van Broeder Gillet, de stichter van de plantentuin te Kisantu.

Na zijn terugkeer uit België in 1911 werd P. Vermeulen benoemd tot algemeen prokurator of ekonoom van de hele Kwango-missie, met standplaats te Kisantu, waar hij tot 1920 zou verblijven. Om gedurende de zware jaren van de eerste wereldoorlog, afgescheiden van het vaderland en van de gewone bronnen van inkomsten, de financiën van de missie te beheren en de posten en missiescholen van al het nodige materiaal te voorzien, werd heel veel van zijn kunde en behendigheid gevegd. Maar dank zij zijn doorzettingsvermogen en zijn ordelijke werkmethode kweet hij zich met sukses van zijn zware taak. Als zoon van een hogere officier van het Belgisch leger had hij de regelmaat en de ordelijkheid als 't ware in zijn bloed, hetgeen zijn stempel drukte op alles wat hij ondernam.

In 1920 kwam hij zijn uitgeputte krachten nogmaals in het vaderland herstellen, en werd het jaar daarop benoemd tot postoverste te Kimpako. Daar, zoals op zijn andere stand-

plaatsen, toonde hij zich een fijn bouwer bij het optrekken van de nodige gebouwen en lokalen op een missiepost.

In 1925 zien wij hem terug in Kisantu, waar hij nu als missionaris, als directeur van *Ntetembo Eto*, geestelijke vader der kommunité, raadgever van de Missieoverste en later ook van de Apostolische-Vikaris, gedurende acht jaren grote diensten zal bewijzen.

Toen in 1933 te Mayidi een groot-seminarie werd geopend voor de opleiding van Afrikaanse priesters, werd de nu 70-jarige P. Vermeulen aangesteld als geestelijk leider van de seminaristen en tevens als huisprokurator. De vijf laatste jaren van zijn vruchtbaar leven zou hij doorbrengen als biechtvader op de missiepost van Lemfu, waar hij 22 april 1944 godvruchtig overleed, in zijn 82^e levensjaar, het 62^e van zijn kloosterleven, het 46^e van zijn verblijf in Kongo.

29 mei 1957.

L. Dumoulin, S.J.

[W.R.]

Archief Societeit van Jezus.